

UČENJEM ZA ZDRAVLJE SVIH LJUDI

Zdravka Lončar

Sveučilišna klinička bolnica Mostar, Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru,
88000 Mostar, Bosna i Hercegovina

Rad je primljen 1.10.2017.

Rad je prihvaćen 25.10.2017

UVOD

Medicinske sestre i tehničari pored toga što su najbrojniji i važni zdravstveni djelatnici, čine ključnu kariku borbe za zdravlje ljudi na svijetu.

Prema statistici Svjetske zdravstvene organizacije, u zdravstvu većine zemalja medicinske sestre i primalje čine oko 80% kvalificiranog medicinskog osoblja, a uključene su u sve životne etape ljudskoga života. Zapravo, koliko brojčano toliko i stručno, oni su snažna sila koja uvodi promjene koje su potrebne da bi se u 21. stoljeću ostvario cilj 'zdravlje za sve ljude'. Njihov djelokrug rada pokriva širok spektar zdravstvenih usluga i temelj je na kojem se zasniva manje-više većina medicinskih timova. Djeluju u timovima od preventive, prosvjećivanja do posljednje faze ljudskoga života.

Uspostaviti ravnotežu između tehnike i humanosti

Neizostavno je da im je njega bolesnika vječna profesija, ustvari dok bude postojao ljudski rod, postojat će i potreba za brigom o čovjeku. Kroz povijest svako vrijeme nosilo je svoja postignuća, posebno ona tehnološka sa svojim specifičnostima i na njih su istodobno kroz obrazovanja i školovanja odgovarali medicinske sestre i tehničari u izgradnji i ugradnji novih spoznaja.

Budući da tehnika napreduje i zauzima sve važniju ulogu u medicini, medicinske sestre suočavaju se sa sve većim pritiscima i izazovima u njihovim ovladavanjima, a istodobno od njih se traži da odgovore svojim znanjem i umijećem, socijalnim i etičkim pitanjima koja su pred izazovom suvremenoga svijeta. Pravi je izazov uspostaviti ravnotežu između tehnike i humanosti, odnosno ljudskog načina ophođenja s pacijentima. Nijedan aparat nikada neće moći zamijeniti brižnost i suosjećajnost koje su svojstvene medicinskoj sestri, stoga pored znanja i ovladavanja

tehnikom nužno je poznavanje ljudske psihe, kulture, socijalnih okolnosti iz koje osoba dolazi, a za koju skrbe medicinske sestre.

Iskusne medicinske sestre poučavaju liječnike

Najbolji primjer dao je dr. Sandeep Jauhar iz njunorške bolnice koji je napisao: "Iskusne medicinske sestre ujedno poučavaju liječnike. One koje rade na specijaliziranim odjelima, kao što je odjel za intenzivnu njegu, spadaju u najsposobnije bolničko osoblje. Kad sam bio stažist, naučile su me kako se uvodi kateter i podešava aparat za umjetno disanje."

Posljednjih godina od medicinskih sestara zahtijeva se sve veći nivo stručnog znanja. Stoga je neobično važno imati želju za učenjem i biti u stanju razumjeti ono što se uči. Osim toga, medicinske sestre trebaju brzo donositi odluke i hitno intervenirati kad situacija to zahtijeva. Medicinske sestre i tehničari pred izazovima su stoljeća digitalizacije i strune. U svoj holistički pristup, empatiju i etičnost moraju kroz obrazovanje, osobito ono sveučilišno (veleučilišno) jednostavno ugrađivati najnovije tehnološke procese i neprestance ih slijediti.

Na području Bosne i Hercegovine, nužno je spajati dosadašnja iskustva s novim postignućima zemalja Europske unije, a to čini Fakultet zdravstvenih studija mostarskoga sveučilišta. Medicinska znanost iz dana u dan napreduje sve više i više, što će reći da liječnici neprestance otkrivaju nove spoznaje, ulaze u dosad nepoznate sfere. Stoga je predviđati, a što se već događa, da liječnička struka pojedine djelatnosti prepušta medicinskim sestrama i tehničarima, a to ih mora još više motivirati za visokoškolsko obrazovanje. Visokoobrazovane medicinske sestre i tehničari voditelji su brojnih zdravstvenih institucija u zemljama Europske unije, a za primjere se može navesti i susjednu Republiku Hrvatsku gdje su

ravnateljice domova zdravlja u Gospiću i Novskoj diplomirane medicinske sestre, odnosno magistre sestrištva, te ravnateljica Hitne medicinske službe u Virovitici.

Znanje je primarno, a iz njega proizlazi status koji nitko ne može osporiti!

Osoba za razmjenu informacija:

Zdravka Lončar, dipl. med. sestra; glavna sestra SKB
Mostar

E-adresa: zdravkaloncar@gmail.com

LEARNING TOGETHER FOR BETTER HEALTH

Zdravka Lončar

University Clinical Hospital Mostar, Faculty of Health Studies, University of Mostar,
88000 Mostar, Bosnia and Herzegovina

INTRODUCTION

Nurses and technicians, alongside their role of being the most important and numerous health professionals, are key figures in the everyday struggle for universal health.

According to the World Health Organization statistics, in healthcare systems of most countries, nurses and midwives account for 80% of qualified medical staff and are included in all stages of human life. In fact, by number and expertise, they are a powerful force that introduces changes required to achieve a goal of "health for all people" in the 21st century. Their scope of work covers a wide range of healthcare services and they are the backbone of most health care teams. They work in teams from preventive, education to the final stages of human life.

Balancing techniques and humanity

Nursing is an everlasting profession, as long as humanity exists, there will always be a need for caring. Throughout history every period had its achievements, especially those technological ones and their specifics, at the same time nurses and technicians, through education and training, responded to these new achievements and advancements in technology.

Due to technological advancements and their increasingly important role in medicine, nurses are faced with increasing pressure and challenge of their competences, and at the same time they are required to respond with their knowledge and skills to the social and ethical issues that are facing the challenge of the modern world. The challenge is to reconcile technology with humanity, the humane way of dealing with patients. No machine can ever replace a nurse's touch and compassion, which are inherent to a nurse, therefore, besides knowing and mastering

the technique, it is necessary to know the human psychology, culture, and social circumstances from which the nursing patient comes.

Experienced nurses teach doctors

The best example was given by Dr. Sandeep Jauhar from New York Hospital, who wrote: "Experienced nurses also teach doctors. Those working in specialized departments, such as the Intensive Care Unit, are among the most capable hospital staff. When I was an intern, they thought me how to put in a catheter and adjust ventilators."

In recent years nurses have needed more and more professional knowledge. Therefore, the desire to study and the ability to understand what is studied are essential. Also, nurses need to make quick decisions and take swift actions when the situation demands it. Nurses and technicians face the challenges of the century of digitalization and strings. In their holistic approach, empathy and ethics they must, through education, especially university (polytechnic), simply incorporate the latest technological processes and consistently follow them.

In Bosnia and Herzegovina, it is necessary to combine the existing experiences with new achievements of the European Union countries, and this is done by the Faculty of Health Studies at the University of Mostar. Medical science progresses day by day, and physicians constantly discover new insights and enter into by now unknown spheres. Therefore, we can predict something that is already happening, physicians handing over certain activities to nurses and technicians, and this must motivate them for university education. University educated nurses and technicians are leaders of many health care institutions in the European Union, one example is the neighbouring Republic of Croatia where heads

of Health Care Centres in Gospić and Novska are masters of nursing, as well as the head of Emergency Medical Service in Virovitica.

Knowledge is primary, and from it emerges a status no one can deny!

Correspondence:

Zdravka Lončar, B.A. of nursing, head nurse of the University Clinical Hospital Mostar

E-mail: zdravkaloncar@gmail.com